

Rada Ministrów RP
Biuro Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa
E-mail: bprm@kprm.gov.pl

Petycja

Zwracam się z prośbą do Rady Ministrów RP, jako instytucji posiadającej inicjatywę ustawodawczą zgodnie z art. 118 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, o sporządzenie i wniesienie projektu ustawy mającego na celu zmianę prawa, aby podwyższyć wysokość kwoty rekompensaty za przewlekłość postępowania sądowego i przygotowawczego do wysokości maksymalnej 80.000 zł oraz ustanowić możliwość zwiększenia tej kwoty pięciokrotnie w przypadku przebywania strony postępowania w kraju, w którym koszty życia są wyższe niż w Polsce.

Uzasadnienie

Aktualnie ustawa o naruszeniu prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2018 r., poz. 75 t.j. ze zm., dalej: ustawa o skardze) przewiduje maksymalną wysokość rekompensaty za przewlekłość w wysokości 20000 zł.

Kwota ta nie była ani razu podwyższana od uchwalenia ustawy o skardze w 2004 r.

Tymczasem z uwagi na inflację i wzrost kosztów życia oraz wzrost wynagrodzeń w Polsce od 2004 r. rekompensata w wysokości 20000 zł miała wtedy znacznie większą siłę nabywczą niż obecnie; już tylko biorąc pod uwagę samą inflację odpowiadałaby kwocie ok. 40 000 zł w 2025 r.

Realna siła nabywczą tej kwoty jest obecnie znacznie niższa niż w chwili wprowadzenia jej do ustawy, a więc faktyczna wartość odszkodowawcza tej rekompensaty uległa znacznemu obniżeniu, ponieważ mimo niezmiennego nominalnego limitu 20000 zł, jej realna wartość - w wyniku inflacji i wzrostu kosztów życia - jest dziś znacznie niższa niż w 2004 r., co ogranicza jej rzeczywisty walor kompensacyjny, innymi słowy kwota ta ma dziś znacznie mniejszą wartość realną niż w momencie uchwalenia ustawy, co oznacza, że jej faktyczna siła rekompensacyjna uległa znacznemu spadkowi.

Aby ocenić siłę nabywczą 20000 zł w 2004 r. i w 2025 r., porównano poniżej kwotę rekompensaty do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej (dane GUS). Jest to standardowy wskaźnik do waloryzacji wartości pieniądza w kontekście ekonomicznym, uwzględniający inflację i wzrost dochodów.

W 2004 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 2289,57 zł (roczne: 27474,84 zł).

W 2025 r. zaś dane za II kwartał 2025 r. (najnowsze dostępne na październik 2025 r.) wskazują na przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto 8748,63 zł (dla września 2025 r. – 8750,34 zł, co potwierdza stabilność).

Obliczenie siły nabywczej

Ile warte było 20000 zł w przeliczeniu na średnie wynagrodzenia:

Rok	Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto (GUS)	Ile średnich pensji miesięcznych odpowiada 20 000 zł?	Wyjaśnienie obliczenia
2004	2289,57 zł	ok. 8,74	20 000 zł / 2289,57 zł $\approx$ 8,74 (tj. ponad 8 miesięcy średniej pensji)
2025	8748,63 zł	ok. 2,29	20 000 zł / 8748,63 zł $\approx$ 2,29 (tj. nieco ponad 2 miesiące średniej pensji)

Wnioski z porównania:

W 2004 r. 20000 zł rekompensaty miało wartość porównywalną do blisko 9 miesięcy średniego wynagrodzenia, co czyniło ją znaczną (wartość ok. 73% rocznej średniej pensji). W 2025 r. odpowiada to zaledwie ok. 2,3 miesiąca (ok. 19% rocznej średniej), co pokazuje erozję siły nabywczej o ok. **74%** z powodu inflacji i wzrostu płac. A zatem **brak waloryzacji rekompensaty powoduje, że dziś jest ona znacznie mniej adekwatna jako zadośćuczynienie za stres i opóźnienia procesowe** (np. stres z przewlekłości jest taki sam, ale zadośćuczynienie warte jest dziś 1/4 pierwotnej wartości).

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto jest obecnie 3,82 razy większe niż w 2004 r., gdy weszła w życie ustawa z maksymalną kwotą rekompensaty za przewlekłość w wysokości 20000 zł. Stosując więc zasadę proporcji obecnie wysokość maksymalnej rekompensaty powinna wynosić 76421,60 zł, a w zaokrągleniu 80000 zł.

Wskazać też należy, że **wysokość kwoty rekompensaty, powinna uwzględniać sytuację, gdy skarżący mieszka poza obszarem Polski**, gdzie koszty utrzymania są znacznie wyższe niż w Polsce, albowiem w ocenie Sądu Najwyższego „**Wysokość zadośćuczynienia pieniężnego powinna uwzględniać aktualne warunki oraz stopę życiową społeczeństwa kraju, w którym mieszka poszkodowany.**” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1114/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2006 r., IV CSK 80/05; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09, wyrok Sąd Okręgowego w Gliwicach z dnia 28 listopada 2022, III Ca 281/22, wyrok Sądu Rejonowego w Kłodzku z dnia 2013.12.03, I C 547/12). Przy czym miernika takiego, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 listopada 2010 r. (IV CSK 126/10) nie może stanowić stopa życiowa poszkodowanego.

Sąd Najwyższy w szeregu orzeczeń wskazał, że „odpowiednia kwota zadośćuczynienia, kompensująca rozmiar doznanej krzywdy, to kwota reprezentująca dla poszkodowanego realną i odczuwalną wartość ekonomiczną. Przy ustalaniu kwoty zadośćuczynienia chodzi zatem o to, by dostarczyć poszkodowanemu środków pieniężnych w odpowiednio wysokiej sumie, tak by kwota ta rzeczywiście poprawiała sytuację poszkodowanego. Kwota zadośćuczynienia nie może być zatem zaniżona w stosunku do doznanej krzywdy. Zaniżenie kwoty zadośćuczynienia nie tylko pozbawia go kompensacyjnego charakteru, ale prowadzi także do deprecjacji najważniejszych dóbr, jakimi są ludzkie zdrowie i życie.”

W świetle powyższego w przypadku wystąpienia sytuacji, gdy skarżący mieszka w kraju gdzie koszty utrzymania są większe niż w Polsce powinna istnieć możliwość przyznania skarżącemu rekompensaty w maksymalnej wysokości do pięciokrotności maksymalnej kwoty rekompensaty przyznawanej dla skarżącego mieszkającego w Polsce, albowiem w niektórych krajach koszty życia są co najmniej pięciokrotnie wyższe niż w Polsce.

Wobec powyższych faktów proponowana w aktualnie przygotowywanym projekcie ustawy kwota podwyższenia rekompensaty tylko do 30000 zł jest zupełnie nieadekwatna i nie spełni konieczności dostosowania polskich regulacji do standardów wynikających z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), które to orzecznictwo wskazywało na zbyt niskie rekompensaty przyznawane za przewlekłość postępowań w Polsce.

Mając na względzie powyższe, wnoszę jak w petitum.

Proszę o nadsyłanie całej korespondencji na mój ww. adres e-mail.

